

Protokoll fra møte i Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk i VKM, torsdag 27. april 2006 kl. 08.00-15.00

Deltakere

Fra Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk:

Jan Alexander (møteleder), Mona-Lise Binderup, Trine Husøy, Kristine Naterstad, Jan Erik Paulsen, Inger-Lise Steffensen, Knut Helkås Dahl og Tore Sanner

Fra Mattilsynet:

Hans Jørgen Talberg (Sak 04/408)

Fra sekretariatet til VKM:

Tor Øystein Fotland (Ref.)

1 Velkommen, registrering av eventuelle fravær og habilitet

Leder for faggruppen, Jan Alexander, ønsket velkommen til møtet i faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (faggruppe 4). Ingen erklærte seg inhabile i forhold til hva som skulle behandles på møtet.

2 Godkjenning av dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Protokollen fra forrige møte den 9. februar 2006 ble gjennomgått. Sekretariatet viste i denne sammenheng til at Mattilsynets utkast til bestilling av et oppdrag relatert til solkrem og beskyttelse mot UV-stråling fra sola er forsinket grunnet begrenset kapasitet på kosmetikkområdet i Mattilsynet.

3 Saker fra møtet i hovedkomiteen

Faggruppeleder orienterte kort fra det siste møtet i Hovedkomiteen, den 14. februar 2006. Dette møtet dreide seg mer eller mindre i sin helhet om VKMs vurdering "Helhetssyn på fisk og annen sjømat" som senere ble offentliggjort på en pressekonferanse tirsdag 28. mars. Det ble redegjort kort for konklusjonene fra denne vurderingen. Faggruppens leder viste dessuten til at VKMs rapport har blitt presentert for EFSA's Panel on contaminants in the food chain.

4 Saker som skal behandles på møtet

Kosmetikk

Parabener i kosmetiske produkter (04/408)

Mattilsynet har bedt om en oppdatert risikovurdering i forbindelse med bruk av parabener i kosmetiske produkter med bakgrunn i Folkehelseinstituttets risikovurdering av 6. februar 2004. VKM er spesielt bedt om at den oppdaterte risikovurderingen skal ta hensyn til innspill fra miljøvernorganisasjonen Grønn hverdag, nye data fra industrien og en dansk risikovurdering av parabener i kosmetiske produkter.

Den europeiske bransjeorganisasjonen for kosmetikk, COLIPA, presenterte i slutten av august 2005 resultatene fra industriens nye studier på parabener i forbindelse med et møte i EUs Scientific Committee on Consumer Products (SCCP). Norske og franske myndigheter deltok også på dette møtet, representert ved henholdsvis Vitenskapskomiteen for mattrygghet og Mattilsynet fra Norge og Agence Française de Sécurité Sanitaire des Produits de Santé (AFSSAPS) fra Frankrike. I etterkant av møtet oversendte COLIPA sin nye vitenskapelige dokumentasjon for bruk av parabener i kosmetiske produkter til SCCP innen den endelige fristen den 1. oktober 2005. Dette datamaterialet ble samtidig oversendt til Mattilsynet/VKM og AFSSAPS.

To av faggruppens medlemmer har sammen med sekretariatet arbeidet med VKMs uttalelse siden det forrige faggruppemøtet. Et forslag til en endelig uttalelse fra faggruppen ble diskutert på møtet.

Vedtak:

Faggruppen kom til enighet om vurderingens konklusjoner på møtet. De fleste innspill og endringer til dokumentet ble innarbeidet på selve møtet, men det gjenstår fremdeles en kvalitetssikring av noen opplysninger og formuleringer før uttalelsen kan anses som

ferdigstilt. Når dette er gjennomført, skal den endelige uttalelsen sendes på en elektronisk høringsrunde i faggruppen med en ukes frist. Det tas sikte på at risikovurderingen kan offentliggjøres og oversendes til Mattilsynet i begynnelsen av juni.

Risikovurderinger – generelt

TTC-prinsippet (05/902)

Leder for ad hoc-gruppen som har utredet muligheten for å benytte ”threshold of toxicological concern” (TTC-prinsippet) for risikovurderinger i VKMs faggrupper orienterte om utredningen. Ad hoc-gruppen anbefaler at det utarbeidete dokumentet brukes som bakgrunnsinformasjon og basis for videre diskusjoner både i Hovedkomiteen og i faggruppene i VKM for å se om, og hvordan, TTC-prinsippet kan brukes i risikovurdering av kjemiske stoffer hvor det foreligger begrenset med toksikologiske data, men hvor gode eksponeringsdata for mennesker er tilgjengelig.

Vedtak: Faggruppe 4 presiserte at utredningen fra ad hoc-gruppen var svært grundig og godt gjennomarbeidet. Siden det var begrenset med tid til diskusjon av dokumentet på møtet, fikk faggrupped medlemmene en høringsfrist (fredag 5. mai) for å komme med eventuelle innspill. Etter at utredning har vært på høring i Faggruppe 4 og 5, vil sekretariatet oversende den til Hovedkomiteen for videre diskusjon, i forkant av deres møte den 23. mai 2006.

Saker som har vært behandlet siden forrige møte

Ingen saker ferdigbehandlet siden forrige møte i faggruppen.

Status i øvrige saker i faggruppen

Emballasje

Risikovurdering av utlekking av andre metaller enn bly, kadmium og barium fra keramiske produkter (05/407)

Mattilsynet har sendt et oppdrag til VKM hvor det bes om en helsefarevurdering, inkludert vurdering av det tolerable daglige inntaket, ved utlekking av andre metaller enn bly (Pb), kadmium (Cd) og barium (Ba) fra keramiske produkter. De 6 aktuelle metallene er nikkell (Ni), sink (Zn), kobber (Cu), kobolt (Co), jern (Fe) og mangan (Mn), og utlekkingsresultater finnes i undersøkelsen ”Keramiske produkter – målrettet tilsyn” utført av Helsevernetaten i Oslo, Avd. for næringsmiddeltilsyn i 2003. Inntaksberegninger for jern, sink og kobber kan baseres på data fra Matvaretabellen. I den grad det finnes gode nok data vil saken løses på tilsvarende måte som ”Risikovurdering av utlekking av bly og andre tungmetaller fra keramiske produkter (04/403-8 endelig).

Status:

Det var ikke tid til å orientere om status i denne saken på møtet.

5 Orientering fra ad hoc grupper/undergrupper eller lignende

Risikovurderinger – generelt

Utvikling av generelle eksponeringsmodellverktøy (05/003)

Ad hoc-gruppen for eksponeringsmodellverktøy hadde utarbeidet et notat med to vedlegg til Hovedkomiteens møte 14. februar 2006 med en oppsummering av kartleggingsarbeidet som

har vært gjennomført i de ulike faggruppene i VKM. Hovedkomiteen kom etter en elektronisk høringsrunde med et vedtak i denne saken den 19. april 2006. Her går det blant annet fram at det vil bli arrangert et kurs i probabilistisk modellering i regi av VKM høsten 2006. Faggruppen hadde i forkant av møtet fått tilsendt dokumentene fra ad hoc-gruppen og Hovedkomiteen til orientering.

Tilsetningsstoffer

Utredning av helsemessige konsekvenser ved bruk av søtstoffer i stedet for sukker i leskedrikker og saft (05/704)

Faggruppens representant i ad hoc-gruppen orienterte kort om status for arbeidet med utredningen. Det neste møtet i ad hoc-gruppen vil bli avholdt mandag 15. mai. Et utkast til den delen av utredningen som omhandler søtstoffer vil bli nærmere diskutert på møtet i Faggruppe 4 i juni.

Drikkevann

Risikovurdering av hvitt fosfor (06/504)

Hvitt fosfor brukes av Forsvaret i norske skytefelt. Stoffet er akutt og kronisk giftig, og det har vist seg at rester av uomsatt hvitt fosfor kan bli liggende igjen i skytefeltene i lengre tid, spesielt i bekker, fuktige og vannfylte kratre og annen våtmark. Mattilsynet ønsker at VKM vurderer flere aspekter av hvitt fosfor i tilknytning til mattrygghet, drikkevann og dyrehelse. Det er nedsatt en ad hoc-gruppe med representanter fra Nasjonalt folkehelseinstitutt og Veterinærinstituttet som arbeider med risikovurderingen. Saken skal på høring i Faggruppe 4, 5 og 8 før risikovurderingen sluttbehandles i Hovedkomiteen.

Vedtak: Ad hoc-gruppens utkast til risikovurdering forelå ikke i tide til at den kunne behandles på møtet. Det ble derfor bestemt at risikovurderingen vil bli behandlet gjennom en elektronisk høringsrunde i Faggruppe 4. Det tas sikte på at denne høringsrunden vil bli gjennomført i løpet av mai.

6 Orientering fra Mattilsynet

Sekretariatet orienterte om to nye utkast til oppdrag fra Mattilsynet som berører faggruppe 4 sitt ansvarsområde.

Samvirkende effekter av toksiske stoffer i blanding (06/404)

Mattilsynet har utarbeidet et utkast til et oppdrag om samvirkende effekter av toksiske stoffer i blanding. Oppdraget tar utgangspunkt i den danske rapporten "Combined Actions and Interactions of Chemicals in Mixtures". Problemstillingen med samvirkende effekter av toksiske stoffer i blanding vil berøre flere av faggruppene i VKM. Mattilsynets utkast har derfor vært sendt på en elektronisk høringsrunde til samtlige faggruppelidere i VKM for å få kommentarer til bestillingen og forslag til hvordan saken best kan løses. Basert på tilbakemeldingene i denne høringsrunden, har det blitt besluttet å avholde et møte mellom lederne av Faggruppe 2, 4 og 5 i VKM og de ansvarlige saksbehandlerne i Mattilsynet, hvor det endelige oppdraget skal utformes. Sekretariatet orienterte om at dette møtet vil bli avholdt fredag 5. mai.

Risikovurdering/Litteraturgjennomgang – stekemutagener/PAH i grillmat (06/504)

VKM har mottatt et utkast til et nytt oppdrag fra Mattilsynet vedrørende "risikovurdering/litteraturgjennomgang - grilling av mat". Det har lenge vært kjent at varmebehandling som grilling og steking kan gi opphav til uønskede, helseskadelige

forbindelser i maten. De mest kjente er sannsynligvis heterosykliske aromatiske aminer (stekemutagener) og PAH. Stekemutagener har vært tema for flere nordiske ekspertkonsultasjoner på 80- og 90-tallet. PAH ble vurdert av JECFA senest i 2005, og denne rapporten inneholdt også råd om hvordan mengden PAH i mat kan reduseres ved grilling og røyking. Mattilsynet ønsker nå at VKM utarbeider en rapport med oppdatert vitenskapelig kunnskap om grilling av mat.

Faggruppen kom med noen innspill til Mattilsynets utkast til bestilling og foreslo at det opprettes en ad hoc-gruppe som skal arbeide med vurderingen. Det ble anbefalt en ad hoc-gruppe bestående av ekspertise i første rekke fra Faggruppe 4 og 5 i VKM og eventuelt eksternt kompetanse knyttet til stekemutagener ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

7 Saker til hovedkomiteen

Faggruppen hadde ingen innspill til Hovedkomiteen på dette møtet.

8 Møter o.a. av felles interesse

9 Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet la fram et forslag om at faggruppens møte den 28. september 2006 avholdes i København. Det tas sikte på at møtet kan kombineres med en omvisning ved Danmarks fødevarerforskning. Det vil bli lagt opp til felles avreise fra Oslo på ettermiddagen/kvelden den 27. september.

Faggruppen fikk til orientering utdelt informasjon om Mattilsynets og industriens arbeid forbundet med problemstillingen om benzen i leskedrikker våren 2006.

Mattilsynet har tidligere signalisert et mulig oppdrag knyttet til om det finnes en sammenheng mellom migrasjon av aluminium fra materialer i kontakt med næringsmidler og Alzheimer's sykdom. En ny risikovurdering fra Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR) i Tyskland avkrefter at det er noen slik sammenheng. Den tyske risikovurderingen besvarer Mattilsynets behov i denne saken. Faggruppen fikk utdelt risikovurderingen fra BfR til orientering.

10 Eventuelt

11 Fastsettelse av nye møtedatoer

Det ble bestemt å flytte det planlagte møtet den 1. juni en uke fram til torsdag den 8. juni. De neste møtene i Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk vil da være:

- Torsdag 8. juni 2006
- Torsdag 31. august 2006
- Torsdag 28. september 2006
- Torsdag 7. desember 2006